

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Πριν λίγα χρόνια, αλλά πολύ περισσότερο με την εμφάνιση του covid-19, ένας νέος παράγοντας μπήκε ορμητικά στην ζωή μας για να καθίσει εκεί και να την καταλάβει. Ο παράγοντας αυτός είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN). Με την εμφάνιση μάλιστα του covid-19 οι εφαρμογές της άρχισαν να χρησιμοποιούνται από το σύνολο σχεδόν του πληθυσμού στον πλανήτη. Αποτέλεσμα ο έντονος προβληματισμός για την χρήση και τις επιπτώσεις της στη καθημερινότητά μας.

Στην εργασία απόψε θα προσπαθήσω να ανοίξω μια συζήτηση, περισσότερο για προβληματισμό, γύρω από την TN. Αρχικά θα προσπαθήσουμε να ορίσουμε τι είναι TN. Θα εξετάσουμε ορισμένες από τις σύγχρονες εφαρμογές της στην καθημερινότητά μας, τα ηθικά και νομικά ζητήματα που ενδεχόμενα μπορεί να προκύψουν και τέλος την δυνατότητα χρήσης της από την Τεκτονική και το έργο που αυτή καλείται να παράξει.

Τι είναι TN και πως ορίζεται; Υπάρχουν πολλοί και διαφορετικοί ορισμοί για αυτή οι οποίοι έχουν ως κέντρο διαφορετικά στοιχεία. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) ορίζει την TN «ως την

διαδικασία δημιουργίας αλγορίθμων που μπορούν να μάθουν και να αιτιολογούν τις εργασίες που θα μπορούσαν να θεωρηθούν «έξυπνες» σαν να πραγματοποιήθηκαν από έναν άνθρωπο ή ένα ζώο»¹.

Ένας διαφορετικός και πιο σύνθετος ορισμός είναι, αυτός της Ομάδας Εμπειρογνομώνων Υψηλού Επιπέδου για την TN της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ονομάζει TN «τα συστήματα που έχουν σχεδιαστεί από ανθρώπους να δίνουν την καλύτερη δράση για την επίτευξη ενός δεδομένου στόχου, ενεργώντας σε φυσική ή ψηφιακή διάσταση, αντιλαμβανόμενα το περιβάλλον τους μέσω της απόκτησης δεδομένων, ερμηνεύοντας τα συλλεγμένα, δομημένα

¹ Ξένια Ζιούβελου, Διαδικτυακή ομιλία με θέμα «Artificial Intelligence: Ethical & Strategic Perspectives» στην διαδικτυακή συζήτηση με θέμα *Τεχνητή Νοημοσύνη: Ηθική & Θεσμικό Πλαίσιο* στο <https://www.blod.gr/lectures/textniti-noimosini-ithiki-thesmiko-plaisio-ds/>

ή μη, δεδομένα, συλλογιζόμενα με βάση την Γνώση ή επεξεργαζόμενα τις πληροφορίες που κατευθύνονται από τα δεδομένα. Μπορούν είτε να χρησιμοποιήσουν συμβολικούς κανόνες, είτε να μάθουν ένα αριθμητικό μοντέλο και μπορούν επίσης να προσαρμόσουν τη συμπεριφορά τους, αναλύοντας πώς αυτή επηρεάζει το περιβάλλον από την προηγούμενη δράση τους»².

Όπως προείπαμε οι ορισμοί για την ΤΝ συνεχώς αλλάζουν για τον λόγο ότι η ίδια η Τεχνολογία αλλάζει όπως έχει δείξει πρόσφατη, του 2020, έρευνα του Πανεπιστημίου Harvard. Για τις ανάγκες της αποψινής μας συζήτησης μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε έναν ορισμό που θεωρεί την ΤΝ «ως την επιστήμη που έχει ως αντικείμενο την δημιουργία τεχνητών και έξυπνων συστημάτων που μπορούν να μάθουν, να συλλογίζονται και να δρουν»³.

Σε τι μας χρειάζεται η ΤΝ; Μια πρώτη βασική χρήση της είναι η επεξεργασία δεδομένων σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Τόσο η Επιστήμη όσο και η Τεχνολογία καθημερινά παράγουν πολύ μεγάλο αριθμό πληροφοριών που ο ανθρώπινος νους θα χρειαζόταν πολλές μέρες, αν όχι μήνες, πολλών ανθρωποωρών για να τις επεξεργαστεί. Με την ΤΝ ο χρόνος αυτός γίνεται ελάχιστος περιορίζοντας το λάθος του ανθρώπινου παράγοντα. Σαν συνέπεια αυτού η ΤΝ παίζει μεγάλο ρόλο στην ανάπτυξη της Οικονομίας και της Κοινωνίας. Υπάρχει η άποψη ότι η ΤΝ θα έχει τον ίδιο ρόλο με αυτόν της ατμομηχανής κατά την διάρκεια της βιομηχανικής επανάστασης⁴.

Η χρήση της όμως δημιουργεί πολλά ερωτηματικά σχετικά με την παραγόμενη Ηθική και κατά συνέπεια Νομική πλευρά της χρήσης. Πρόσφατη έρευνα канаδικού οργανισμού έδειξε ότι η Ηθική αποτελεί σημαντικό Τομέα

εφαρμογής της ΤΝ. Μάλιστα την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) ο τομέας αυτός την απασχολεί περισσότερο από τα υπόλοιπα κράτη. Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες για την δημιουργία Ηθικών Αρχών που να σχετίζονται με την ΤΝ⁵.

Οι εφαρμογές χρήσης της ΤΝ είναι πολλές και θα μπορούσαν να χωριστούν σε αρκετές κατηγορίες. Στην σημερινή παρουσίαση θα ασχοληθούμε με τέσσερις από αυτές τις κατηγορίες, που έχουν άμεση σχέση με την καθημερινότητά μας. Αυτές είναι:

- Επικοινωνία και Ανθρώπινες σχέσεις (κοινωνικά δίκτυα – εφαρμογές εικόνας και ήχου – αγορές προϊόντων)

² Ξένια Ζιούβελου ο. π.

³ Ξένια Ζιούβελου, ο. π.

⁴ Ξένια Ζιούβελου, ο. π.

⁵ Ξένια Ζιούβελου, ο. π.

- Εργασία (τηλε-εργασία – ελεύθερος χρόνος – διαχωρισμός ιδιωτικού και δημόσιου χρόνου – οικογενειακές σχέσεις).
- Εφαρμογές Ιατρικής (αυτόματη διάγνωση – περιορισμός της παρουσίας Ιατρού – εξ αποστάσεως διαγνώσεις και θεραπείες – εντοπισμός φορέων μόλυνσης).
- Μετακινήσεις (μέσα μεταφοράς χωρίς οδηγό – βοήθεια στην χρήση συσκευών – ταχύτητα μετακίνησης – διαστημικά ταξίδια).

Οι εφαρμογές που σχετίζονται με την ανθρώπινη επικοινωνία αυτή την στιγμή αποτελούν την αιχμή της χρήσης της ΤΝ από την κοινωνία ⁶. Αν στους αποστολείς των ηλεκτρονικών μηνυμάτων, των αναζητήσεων στο διαδίκτυο, και

στους χρήστες των Κοινωνικών Δικτύων προσθέσουμε αυτούς που κάνουν χρήση εφαρμογών επικοινωνίας με χρήση εικόνας και ήχου (ZOOM, skype κλπ) θα αντιληφθούμε ότι μεγάλο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού βρίσκεται εμπρός από μια ηλεκτρονική συσκευή (Η/Υ, έξυπνο τηλέφωνο ή tablet) και με κάποιο τρόπο συνομιλεί με

κάποιο άλλο άτομο σε κάποια μεριά του πλανήτη.

Και ενώ η παγκόσμια επικοινωνία γίνεται τόσο εύκολη και οι αποστάσεις μηδενίζονται, ο μέσος άνθρωπος αισθάνεται μόνος. Είναι χωρίς πραγματικές σχέσεις. Αυτού του είδους η επικοινωνία είναι ανούσια, χωρίς συναισθήματα, δημιουργώντας μια εικονική εικόνα για τον χαρακτήρα και τα πραγματικά ενδιαφέροντα του χρήστη. Ο αυτοπεριορισμός του έχει επίδραση στην ψυχολογία του και η δυσκολία του πραγματικού σχετιζέσθε γίνεται έκδηλη. Η καταφυγή σε υποκατάστατα (ψυχολόγους κλπ) αναγκαία.

Αυτή η μορφή επικοινωνίας δίνει στον χρήστη την δυνατότητα να δημιουργήσει μια εικόνα και μια πραγματικότητα για τον εαυτό του που δεν είναι αληθινή. Η εικονική πραγματικότητα που παρουσιάζει ο χρήστης για τον αυτόν δηλώνει μάλλον την εικόνα που ο ίδιος, ή το περιβάλλον του, θα ήθελε να έχει. Αποτέλεσμα η μείωση της αυτογνωσίας και της αυτοεκτίμησης και η προβολή μιας εικόνας ψεύτικης που σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να είναι και

⁶ Σύμφωνα με το CNN οι καθημερινοί χρήστες του Facebook ξεπερνούν το 1.62 δισ : δες CNN Greece, «Facebook: Ξεπέρασαν τους 1,62 δισ. οι καθημερινοί χρήστες της πλατφόρμας» στο <https://www.cnn.gr/tech/story/195728/facebook-xeperasan-toys-1-62-dis-oi-kathimerinoi-xristes-tis-platformas>. Οι χρήστες του διαδικτύου παγκοσμίως είναι πάνω από 4.5 δισ. Σε μια μέρα στάλθηκαν περισσότερα από 213 δισ ηλεκτρονικά μηνύματα, ενώ μέσω της εφαρμογής Twitter περισσότερα από 635 εκατ: δες <https://www.worldometers.info/gr/> :18/8/20 - 19.19

επικίνδυνη – παραβατική για την κοινωνία. Την ίδια στιγμή ενώ παρατηρείται αύξηση της χρήσης της όρασης και ίσως της ακοής, οι αισθήσεις της αφής και της όσφρησης σχεδόν αχρηστεύονται με συνέπειες για τον άνθρωπο που σήμερα ίσως δεν είναι δυνατόν να εντοπιστούν.

Η χρήση ανάλογων εφαρμογών κάνει εύκολη την πρόσβαση στην αγορά προϊόντων, αυξάνοντας την κατανάλωση και μειώνοντας τις οικογενειακές οικονομίες. Η εύκολη απόκτηση προϊόντων με μεθόδους μη άμεσης εκταμίευσης χρημάτων είναι δελεαστική. Ταυτόχρονα όμως είναι και ωφέλιμη γιατί μπορεί εύκολα να αποκτήσει κάποιος ένα βιβλίο, να παρακολουθήσει μια διάλεξη, μια παράσταση ή μια συναυλία που πραγματοποιείται στην άλλη άκρη του Κόσμου και που δεν θα μπορούσε να την δει χωρίς αυτές ή θα απαιτούσαν πολλά έξοδα.

Η χρήση ανάλογων μεθόδων αγοράς και έρευνας για απόκτηση προϊόντων δίνει την δυνατότητα στις εταιρίες διαφήμισης και προβολής να δημιουργούν καταναλωτικές ανάγκες μέσω προβολής συγκεκριμένων προϊόντων, τα οποία έχουν εντοπίσει ότι ενδιαφέρουν τον χρήστη. Με τον τρόπο αυτό επεμβαίνουν στην διαμόρφωση των αναγκών και στην ελεύθερη επιλογή του καταναλωτή σε ότι αφορά την δυνατότητα στην αγορά υπηρεσιών και προϊόντων.

Με την κρίση του covid-19 μια νέα μέθοδος εργασίας μπήκε στην ζωή μας. Η τηλεργασία. Αρχικά από πολλούς θεωρήθηκε μια ευχάριστη εμπειρία. Δεν χρειαζόνταν να ντυθούν και να μετακινηθούν για να εργαστούν. Όλα γίνονταν

Η εικόνα δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα *Πριν*

από το οικείο περιβάλλον. Ξαφνικά εξοικονομήθηκε χρόνος από τις μετακινήσεις που θα μπορούσε να αφιερωθεί στα χόμπι και την ευχαρίστηση. Και ενώ αυτά ηχούσαν καλά στα αυτιά μας, συνειδητοποιήσαμε ότι δεν είναι όλα καλά και άγια. Η εργασία επεκτάθηκε πέρα από το ωράριο, γιατί υπήρξε κάποιο πρόβλημα στην επικοινωνία και η εργασία πρέπει να ολοκληρωθεί. Το 'χάζεμα' με τον συνάδελφο του διπλανού γραφείου και η 'ψηλοκουβεντούλα' εξαφανίστηκε. Η οικογενειακή ζωή μπλέχτηκε με την εργασία και τις ανάγκες της, δημιουργώντας πρόσθετο άγχος. Το ιδιωτικό έπαψε να διαχωρίζεται από το δημόσιο και ο ελεύθερος χρόνος μπλέκεται πλέον ανάμεσα στις οικογενειακές και τις εργασιακές υποχρεώσεις. Οι εντάσεις στην

οικογένεια γίνονται πιο πολλές και εντονότερες, λόγω της στενής συνύπαρξης και την εξαφάνιση της ατομικότητας. Ταυτόχρονα μέρος του εργασιακού κόστους μεταφέρεται από την επιχείρηση στον εργαζόμενο⁷.

Ένας τομέας της Επιστήμης στον οποίο η ΤΝ έχει εφαρμογή είναι η Ιατρική. Θα ασχοληθούμε λόγω και του επικαίρου του θέματος. Οι σημαντικότερες μορφές εφαρμογής είναι:

- ❖ Υποστήριξης Ιατρικών Αποφάσεων (Η ιατρική διάγνωση υποστηρίζεται από Διαγνωστικές και Θεραπευτικές κυρίως αποφάσεις των επιστημόνων Υγείας).
- ❖ Μάθησης (Οι γιατροί χρησιμοποιούν την ΤΝ για να ανιχνεύουν και να αντιμετωπίζουν αυτόματα τα σχετικά ιατρικά θέματα που ανακύπτουν με βάση τα υπάρχοντα εμπειρικά δεδομένα).
- ❖ Αναγνώρισης Ανθρώπινης Ομιλίας (Εφαρμογές που μπορούν να δέχονται λέξεις ή προτάσεις συνεχή λόγου. Με τον τρόπο αυτό ο ιατρός υποβάλλει ερωτήματα άμεσα στη φυσική του γλώσσα και παίρνει απαντήσεις σε ιατρικά θέματα με την χρήση μιας Βάσης Δεδομένων).
- ❖ Αναγνώρισης Μορφών (Όπου η επεξεργασία και η αναγνώριση μιας ψηφιακής εικόνας συγκρίνεται με τις αποθηκευμένες εικόνες του Η/Υ εντοπίζοντας αυτόματα τις σημαντικές αποκλίσεις από το φυσιολογικό).
- ❖ Η Ρομποτική ιατρική (Με μηχανήματα που μετρούν βιομετρικά δεδομένα ασθενών ή προβαίνουν στην άσκηση λεπτών ιατρικών πράξεων, περιορίζοντας το ανθρώπινο λάθος και την ταλαιπωρία του ασθενή⁸).

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ΤΝ έχει προσφέρει πολλά στην Ιατρική. Με την βοήθειά της ασθενείς σε απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιοχές έχουν

στοιχειώδη ιατρική βοήθεια. Παρ' όλα αυτά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο κάθε ανθρώπινος οργανισμός είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση και η αντίδρασή του σε καταστάσεις στρες διαφέρει από άνθρωπο σε άνθρωπο. Για τον λόγο αυτό θεωρούμε απαραίτητο τον ανθρώπινο παράγοντα στην διάγνωση και τη θεραπεία, ο οποίος

πρέπει να έχει την τελική κρίση. Εκτός όμως από αυτό η αυστηρή ακολουθία των πρωτοκόλλων μειώνει την ιατρική σκέψη από τον επιστήμονα της Υγείας.

⁷ Ε. Σκαριπα Ε, (2008), *Η Τηλεργασία ως ευέλικτη μορφή εργασίας*, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης. Κεφ 3.

⁸ Κωστοπούλου Β. (2004) *Τεχνητή Νοημοσύνη στην Υγεία*, Πτυχιακή εργασία, ΤΕΙ Καλαμάτας.

Το τελευταίο όμως διάστημα με αφορμή τον covid-19 διάφορες κυβερνήσεις και οργανισμοί προσπαθούν να επιβάλουν την εφαρμογή προγραμμάτων ελέγχου της συμπεριφοράς των πολιτών, στο πλαίσιο του

περιορισμού της εξάπλωσης της νόσου. Ετοιμάζονται να εφαρμόσουν και εφαρμόζουν, μέτρα που μετατρέπουν το δικαίωμα του κάθε πολίτη για ιδιωτικότητα και επιλογή σε υποχρέωση αναφοράς και υπακοής. Αφαιρούν ένα ακόμη δικαίωμα στην ίδια την ζωή μας και την επιλογή του πως θα την ζήσουμε. Καθιστούν υποχρεωτικό έναν συγκεκριμένο

τρόπο συμπεριφοράς και αντιμετώπισης των όποιων προβλημάτων υγείας μπορούν να προκύψουν από την ασθένεια. Με τον τρόπο αυτό καθιστάτε δημόσιο ζήτημα η δυνατότητα που έχουμε στη θεραπεία που εμείς αποφασίσαμε και όχι αυτή που οι 'ειδικοί' προτείνουν.

Ο Μεγάλος Αδελφός σταδιακά και ίσως αρχικά με την συναίνεσή μας, μπαίνει στην ζωή μας, από την πίσω πόρτα του φόβου μπροστά στην νόσο. Η ιδιωτική ζωή, η ελεύθερη μετακίνηση, το ιατρικό απόρρητο, η εκ του σύνεγγυς εκπαίδευση και τα εργασιακά δικαιώματα αναστέλλονται με πρόσχημα την προστασία της δημόσιας υγείας. Όπως τονίζουν οι δημοσιογράφοι Μαρία Δήμα και Γιώτα Τέσση «Οι νέοι κανόνες εφαρμόζονται με Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, οι απαγορεύσεις ανακοινώνονται από τηλεοράσεως και ισχύουν από το επόμενο λεπτό και εμείς έχουμε την επιλογή να συμμορφωθούμε ή να τιμωρηθούμε. Οι συνέπειες της νέας κανονικότητας είναι νωρίς για να καταγραφούν, αλλά είναι πλέον βέβαιο ότι η ιδιωτική ζωή συμπεριλαμβάνεται στα θύματα του Covid-19 και αυτό εγκυμονεί τεράστιους κινδύνους για την επόμενη μέρα»⁹.

Τέλος ένας τομέας εφαρμογής της ΤΝ που αναπτύσσεται ραγδαία το τελευταίο διάστημα είναι αυτός των μεταφορών. Το αυτοκίνητο και τα ΜΜΜ χωρίς οδηγό, η δυνατότητα στάθμευσης χωρίς την συμμετοχή του οδηγού, οι υπολογιστές ταξιδιού και οι ανιχνευτές βλαβών είναι μερικές από τις εφαρμογές της. Το ερώτημα όμως που προκύπτει είναι πόσο αυτά κάνουν την μετακίνηση πιο ασφαλή και ευχάριστη. Ποιος θα έχει π. χ. την ευθύνη και την νομική υποχρέωση αποζημίωσης όταν ένα αυτοκινούμενο όχημα τραυματίσει ένα πεζό

⁹ Μαρία Δήμα, Γιώτα Τέσση, «Ο Μεγάλος Αδελφός μπήκε στη ζωή μας από την πίσω πόρτα». Εφ των Συντακτών 10.05.2020 στο https://www.efsyn.gr/themata/thema-tis-efsyn/242622_o-megalos-adelφος-mpike-sti-zoi-mas-apo-tin-piso-porta :23/8/20 19.40

ή προκαλέσει ζημιά σε ένα άλλο: Ο οδηγός, η κατασκευάστρια εταιρία, η εταιρία που παρήγαγε την συσκευή TN ή ο προγραμματιστής; Η ευχαρίστηση του οδηγήματος σε ένα ταξίδι μπορεί να αντικατασταθεί από μια υποτιθέμενη ευκολία;

Ήδη με αυτά που έχουμε αναφέρει παρουσιάσαμε ορισμένα ηθικά, νομικά και ζητήματα δικαιωμάτων που προκύπτουν από την χρήση της TN. Μπορούμε να ασχοληθούμε για λίγο με μερικά σχετικά ερωτήματα, παραθέτοντας την προσωπική μου άποψη για συζήτηση:

- Η TN είναι δημόσιο αγαθό; Πρέπει να υπάρχει έλεγχος και από ποιόν ή πρέπει να υπάρχει αυτορρύθμιση; Η απάντηση είναι ότι είναι δημόσιο αγαθό και ο έλεγχος της να ασκείται με βάση κανόνες που οι πολίτες διαμορφώνουν μέσω των θεσμικών τους οργάνων με δημοψηφίσματα, χωρίς την καταπάτηση των στοιχειωδών δικαιωμάτων τους.
- Το Διαδίκτυο είναι δημόσιο αγαθό ή πρέπει να ελέγχονται οι αναρτήσεις του; Είναι δημόσιο αγαθό και η πρόσβαση πρέπει να είναι ελεύθερη σε όλους. Δεν επιτρέπεται κάθε μορφής λογοκρισία εκτός από παιδόφιλες, ρατσιστικές, ομοφοβικές αναρτήσεις και σε ζητήματα που αφορούν την ιδεολογία και την ιδιωτική ζωή του ατόμου¹⁰. Ο οριστική καταδίκη ανάρτησης για τέτοια ζητήματα πρέπει να οδηγεί στην απόσυρση και τη μην αναπαράγωγή της. Ένα σημαντικό ζήτημα που πρέπει να εξεταστεί από ποιο ειδικούς είναι αυτό του «δικαιώματος στην λήθη».
- Μπορεί να υπάρχουν κανόνες λειτουργίας της TN που να παραβιάζουν το Σύνταγμα, τους Νόμους και τους κανόνες δικαίου; Κατηγορηματικά ΟΧΙ. Τα θεσμοθετημένα Ανθρώπινα Δικαιώματα, οι διάφοροι Χάρτες Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το νομικό πλαίσιο κάθε Κράτους ή ένωσης που δεν τα παραβιάζει ή δεν τα περιορίζει πρέπει να κυριαρχούν στην λειτουργία της. Η ανάπτυξη του αξιακού πλαισίου χρήσης της δεν μπορεί να είναι άλλο από το ανθρωποκεντρικό με την θετική εφαρμογή του στην κοινωνία και το περιβάλλον.
- Μπορεί η Γνώση που υπάρχει στο περιβάλλον της TN να καταστρατηγεί τα δικαιώματα του δημιουργού της; Κατηγορηματικά ΟΧΙ. Δεν μπορεί όμως ο δημιουργός της Γνώσης να την οικειοποιείται αποκλειστικά, αποκλείοντας άλλους επιστήμονες ή πολίτες από την πρόσβασή της.

Ένας τομέας των δραστηριοτήτων μας που επηρεάστηκε από τον covid-19 είναι η Τεκτονική. Με την εμφάνισή του σχεδόν όλες οι δράσεις μας αναστάθηκαν και απομακρυνθήκαμε από τις Στοές μας. Ταυτόχρονα όμως η

¹⁰ Η ύπαρξη ρατσιστικών πρακτικών στις εφαρμογές της TN έχει εντοπιστεί πρόσφατα από έρευνα του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ ονομάζοντάς τις «λευκή αποικιοκρατία». Στο <https://www.naftemporiki.gr/story/1628524/i-texniti-noimosuni-boitha-ti-leuki-apoikiokratia>
:26/08/20 13.00

TN μας έδωσε νέα εργαλεία δουλειάς τα οποία, αν τα αξιοποιήσουμε χωρίς αγκυλώσεις, μπορούν να κάνουν την Τεκτονική Εργασία αποδοτικότερη και πιο αποτελεσματική. Θα αναφερθώ σε τρία είδη δράσης.

1. Διοικητική Εργασία: Η TN μας δίνει την δυνατότητα να βρισκόμαστε χωρίς αποκλεισμούς Αδ. που βρίσκονται μακριά από το διοικητικό κέντρο. Μέσω των εφαρμογών της Αδ μπορούν να συμμετέχουν στις Μεγάλες Συνελεύσεις, τα ΣΓΥ και τις Επιτροπές χωρίς να επιβαρύνονται με κόστος. Ήδη πολλά Τεκτονικά Σώματα χρησιμοποιούν την TN με αυτό τον τρόπο. Σε καμία περίπτωση όμως η χρήση της δεν θα πρέπει να περιορίζει τον διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων στα διάφορα όργανα ώστε οι αποφάσεις να είναι όσο το δυνατόν ορθότερες.
2. Συνεδρίες Στοών. Η TN έδωσε την δυνατότητα στα μέλη των Στοών να συναντώνται πραγματοποιώντας 'άτυπες' συνεδρίες. Γνώμη μου είναι ότι κάτι τέτοιο πρέπει να θεσμοθετηθεί με την εκπόνηση τυπικού για διαδικτυακές συνεδρίες. Ταυτόχρονα η διαφοροποίηση του υπάρχοντος τυπικού για τις κανονικές συνεδρίες των Στοών είναι επιβεβλημένη. Στο νέο τυπικό η έννοια της 'στέγασης' είναι πλέον άκαιρη. Η αναφορά σε σημεία και λέξεις χωρίς αξία. Όλοι γνωρίζομαστε και γνωρίζουμε ότι είμαστε Τέκτονες. Δεν χρειάζεται να αποδείξουμε κάτι. Ταυτόχρονα η ύπαρξη εργαλείων TN, όπως κάμερες και μικρόφωνα, θα μπορούν να μεταδίδουν, μέσω του Διαδικτύου τις εργασίες σε μακρινές αποστάσεις όπου βρίσκονται μέλη της Στοάς τα οποία αδυνατούν να παραστούν στις εργασίες φυσικά.
3. Η TN μας έδωσε την δυνατότητα να επικοινωνήσουμε, σήμερα ατύπως, με μέλη άλλων τεκτονικών δυνάμεων σε όλο τον Κόσμο και να ανταλλάξουμε ιδέες και σκέψεις για την Τεκτονική. Σε μια επόμενη στιγμή αυτό μπορεί να γίνεται και επίσημα. Με αυτό τον τρόπο μπορούν να συναντώνται Τέκτονες από όλο τον Κόσμο, παρακάμπτοντας στεγανά του παρελθόντος, όπως η αναγνώριση, η κανονικότητα και ο γυναικείος Τεκτονισμός. Με την TN θέλοντας και μη η Τεκτονική 'εκσυγχρονίζεται' και γίνεται πιο ευέλικτη στις σχέσεις μεταξύ των Αδ. και των οργανώσεών τους.

Μια τέτοια πρακτική όμως ενέχει και αυξημένους κινδύνους για την ίδια την συνοχή των μελών της Συντεχνίας ή της Στοάς. Η κατάχρησή της μπορεί να περιορίσει την ανάπτυξη πραγματικών αδελφικών σχέσεων τις οποίες μόνο η εν του σύνεγγυς επαφή μπορεί να δημιουργήσει και να αναπτύξει. Η έκφραση συναισθημάτων που μπορεί να ανταλλάξουν οι Αδ μεταξύ τους στην προσωπική επαφή δεν είναι εύκολο να αναπτυχθεί σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον, που όπως και να το κάνουμε είναι πιο 'ψυχρό'.

Η εμφάνιση του covid-19 μας γνώρισε τις εφαρμογές της TN στην Τεκτονική εργασία μας. Από μας εξαρτάται αν θα τις χρησιμοποιήσουμε παραγωγικά ή παραμένοντας σε παλαιές μεθόδους συντελέσουμε στην συρρίκνωση της Συντεχνίας. Σε ένα Κόσμο που συνεχώς αλλάζει η Τεκτονική δεν μπορεί να είναι προσκολλημένη σε περασμένες μεθόδους και πρακτικές. Είναι υποχρέωσή μας να ανανεώσουμε τα εργαλεία μας και να την δούμε με τα μάτια του ανθρώπου του 21^{ου} αιώνα. Η στείρα εμμονή σε μια αγνώστου προέλευσης παράδοση και τύπων δεν έχει αξία για τους πραγματικούς εργάτες της Τέχνης. Αυτοί αρπάζουν τις ευκαιρίες που οι νέες συνθήκες παρουσιάζουν και προσαρμόζουν τις πρακτικές τους σε αυτές εκμεταλλευόμενοι τα θετικά και περιορίζοντας κατά το δυνατόν τα αρνητικά.

Για πολλούς μια ένταξη της TN στις εργασίες μας, με τις αναγκαίες τροποποιήσεις στην πρακτική και τα τυπικά μας, αποτελεί καινοτομία κάτι που αντίκειται στις αρχές και τους κανόνες μας. Τίποτε πιο ανειλικρινές. Οι τέκτονες πολλές φορές στο παρελθόν καινοτόμησαν εισάγοντας νέες συνήθειες και πρακτικές στις εργασίες τους. Σας αναφέρω μερικές από αυτές. Την εισαγωγή του Χιραμικού Μύθου, την μεταφορά των εργασιών τους από τα καπηλιά και τις ταβέρνες στα κτίρια των Στοών, την εισαγωγή της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στην θέση της επιστολικής.

Όπως η TN δεν είναι πανάκια ή καταστροφή και το αποτέλεσμα εξαρτάται από την χρήση της, έτσι και η εφαρμογή της στη Τεκτονική θα είναι ωφέλιμη και όχι αντιπαραγωγική αν οι Αδ. την εφαρμόσουν εποικοδομητικά.

Βιβλιογραφία:

- Μαρία Δήμα, Γιώτα Τέσση, «Ο Μεγάλος Αδελφός μπήκε στη ζωή μας από την πίσω πόρτα». Εφ των Συντακτών 10.05.2020 στο https://www.efsyn.gr/themata/thema-tis-efsyn/242622_o-megalos-adelfos-mpike-sti-zoi-mas-apo-tin-piso-porta :23/8/20 19.40.
- Ξένια Ζιούβελου, Διαδικτυακή ομιλία με θέμα «Artificial Intelligence: Ethical & Strategic Perspectives» στην διαδικτυακή συζήτηση με θέμα *Τεχνητή Νοημοσύνη: Ηθική & Θεσμικό Πλαίσιο* στο <https://www.blod.gr/lectures/texniti-noimosini-ithiki-thesmiko-plaisio-ds/>
- Β. Κωστοπούλου. (2004) *Τεχνητή Νοημοσύνη στην Υγεία*, Πτυχιακή εργασία, ΤΕΙ Καλαμάτας.
- Ε. Σκαριπα Ε, (2008), *Η Τηλεργασία ως ευέλικτη μορφή εργασίας*, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης.
- CNN Greece, «Facebook: Ξεπέρασαν τους 1,62 δισ. οι καθημερινοί χρήστες της πλατφόρμας» στο <https://www.cnn.gr/tech/story/195728/facebook-xeperasan-toys-1-62-dis-oi-kathimerinoi-xristes-tis-platformas>.
- <https://www.worldometers.info/gr/>
- <https://www.naftemporiki.gr/story/1628524/i-texniti-noimosuni-boitha-ti-leuki-apoikiokratia> :26/08/20 13.00